

2017. gads

Publicēts: 28.07.2020.

Maksātspējas administrācijas direktora amatā apstiprina Inesi Šteinu

Ministru kabinets otrdien, 14. februārī, Maksātspējas administrācijas direktora amatā apstiprināja līdzšinējo Nodarbinātības valsts aģentūras direktora vietnieci Eiropas Savienības fondu jautājumos Inesi Šteinu.

Maksātspējas administrācija ir Tieslietu ministrijas pārraudzībā esoša iestāde, kas īsteno valsts politiku maksātspējas procesa jautājumos.

Jaunajai Maksātspējas administrācijas direktorei I. Šteinai ir maģistra grāds ekonomikā, kā arī ilggadēja pieredze valsts pārvaldē, strādājot Finanšu ministrijā un Nodarbinātības valsts aģentūrā.

Kopumā Maksātspējas administrācijas direktora amatam atklātā konkursā pieteicās seši pretendenti. I. Šteina ieguva atbilstošu vērtējumu pretendentu vērtēšanas mutiskajā daļā un visaugstāko vērtējumu vadības kompetenču novērtēšanā, tādēļ konkursa komisija lēma ieteikt tieslietu ministram viņu virzīt iecelšanai amatā.

No 2015. gada septembra valsts tiešās pārvaldes iestāžu vadītāju atlasī centralizēti veic Valsts kanceleja. Atlases kārtība līdzās atklātības kritērijiem paredz nodrošināt pēc vienotiem principiem organizētus konkursus uz vadītāju amatiem valsts tiešās pārvaldes iestādēs. Tā ceļ valsts pārvaldes konkurētspēju, jo, īstenojot atklātus konkursus un ievērojot vienotus atlases principus, ir lielākas iespējas piesaistīt, noturēt un motivēt augsta līmeņa profesionāļus.

Ceturtdien, 9.martā, maksātnespējas jautājumiem veltītajā starptautiskajā konferencē tieslietu ministrs Dzintars Rasnačs noteica galvenos uzdevumus un turpmākos izaicinājumus maksātnespējas jomas sakārtošanā.

Savā uzrunā konferences dalībniekiem tieslietu ministrs Dzintars Rasnačs atzina, ka spēkā esošais regulējums maksātnespējas jomā ir atzīts par vienu no labākajiem Eiropā. Vienlaikus ministrs uzsvēra: “Šobrīd viens no galvenajiem izaicinājumiem ir Maksātnespējas likuma un tā jaunāko grozījumu efektīva piemērošana praksē. Tas ir jāpaveic pēc iespējas ātrāk un kvalitatīvāk.”

Pērn decembrī tika veiktas nozīmīgas izmaiņas Maksātnespējas likumā. Vietējie un ārvalstu investori redz pirmās pozitīvās pārmaiņas maksātnespējas uzraudzības stiprināšanā. Tieslietu ministrija ir uzsākusi īstenot būtiskas reformas maksātnespējas jomas sakārtošanā un arī turpmāk aktīvi strādās, lai tās pabeigtu divu gadu laikā – līdz Latvijas simtgadei, akcentēja tieslietu ministrs.

Tieslietu ministrs pauda pārliecību, ka jau tuvākajā laikā maksātnespējas jomu uzraugošā iestāde – Maksātnespējas administrācija sasniegs nozīmīgus rezultātus, ņemot vērā Saeimā pieņemtos grozījumus Maksātnespējas likumā par iestādes kompetences paplašināšanu.

Ministrs akcentēja galvenos uzdevumus un vienlaikus arī izaicinājumus Maksātnespējas administrācijas darbības attīstībā:

- 1 aktīvāka sadarbība ar Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldi, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju un Valsts ieņēmumu dienestu;
- 2 regulāra sadarbība ar Latvijas Darba devēju konfederāciju, Ārvalstu investoru padomi Latvijā un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru;
- 3 elektroniskās maksātnespējas uzraudzības sistēmas pilnveidošana un publiskošana;
- 4 administratoru disciplinārbildības un eksaminācijas ieviešana;
- 5 pārbažu veikšana administratoru prakses vietās;
- 6 administratoru profesijas reputācijas atjaunošana un prestiža celšana;
- 7 administratoru kvalifikācijas paaugstināšana un godīgas konkurences veicināšana.

Maksātnespējas administrācijas 15.gadadienai veltītajā divu dienu konferencē Latvijas un ārvalstu eksperti apspriedis labo praksi uzraudzības mehānismu ieviešanā un valdes locekļu atbildības piemērošanā maksātnespējas procesā. Starptautiskajā konferencē piedalās maksātnespējas jomas eksperti no Nīderlandes, Somijas, Lietuvas un Igaunijas.

Ceturtdien, 20.aprīlī, tieslietu ministrs Dzintars Rasnačs sasauca Maksātnespējas jautājumu konsultatīvo padomi, lai apspriestu maksātnespējas reformas īstenošanas gaitu.

Konsultatīvās padomes dalībnieki tika informēti par Tieslietu ministrijas paveikto un turpmāko rīcību maksātnespējas jomas pilnveidošanā. Reformas gaitā atbilstoši pērn Saeimas izdarītajiem grozījumiem Maksātnespējas likumā līdz jūlijam ir nepieciešams sagatavot jaunā tiesiskā regulējuma ieviešanai nepieciešamos normatīvos aktus.

Jaunais regulējums paredz palielināt kreditoru lomu tiesiskās aizsardzības procesu uzraugošās personas izvēlē, kā arī stiprināt administratoru darbību uzraugošās institūcijas - Maksātnespējas administrācijas kapacitāti, paplašinot tās pilnvaras uzraudzības funkciju veikšanā un administratoru kvalifikācijas celšanā.

Īstenojot administratoru profesijas reformu, atbilstoši Saeimas veiktajiem likuma grozījumiem visus administratorus pēc eksāmena nokārtošanas ar rīkojumu amatā iecels Maksātnespējas administrācijas direktors. Pēc iecelšanas amatā turpmākie kvalifikācijas eksāmeni administratoriem būs jākārtoti reizi divos gados. Vienlaikus tiek pastiprināta administratoru atbildība, paredzot, ka par normatīvo aktu pārkāpumiem viņi būs saucami pie disciplinārbildības.

Apspriežot turpmāko rīcību maksātnespējas jomas pilnveidošanā, Konsultatīvās padomes dalībnieki bija vienprātis, ka nepieciešams aktualizēt Maksātnespējas politikas attīstības pamatnostādņu īstenošanas plānā iekļauto uzdevumu izpildi un pasākumu ieviešanu, lai nodrošinātu sekmīgu un kvalitatīvu administratoru profesijas un maksātnespējas procesa reformas īstenošanu.

Īpaša uzmanība tika veltīta maksātnespējas procesa administrējošo personu loka paplašināšanai, lai reformas gaitā nodrošinātu stingrāku kontroli un novērstu negodprātīgas rīcības riskus maksātnespējas procesos.

Papildu informācija:

Maksātnespējas jautājumu konsultatīvās padomes sastāvā ir tieslietu, ekonomikas, finanšu un iekšlietu ministrs, Augstākās tiesas, advokātu padomes un tiesu izpildītāju padomes priekšsēdētājs, kā arī Latvijas Sertificēto maksātnespējas procesa administratoru asociācijas valdes priekšsēdētājs. Konsultatīvās padomes darbā piedalās arī sociālo partneru un nevalstisko organizāciju vadītāji – no Ārvalstu investoru padomes Latvijā, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Komercbanku asociācijas, Latvijas Kredītņēmēju asociācijas un Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras.

Trešdien, 3. maijā, Ministru kabinets atbalstīja Tieslietu ministrijas izstrādātos Maksātspējas procesa administratoru un tiesiskās aizsardzības procesa uzraugošo personu disciplinārlietu noteikumus, kas paredz kārtību, kādā ierosina un izskata disciplinārlietu pret maksātspējas procesa administratoru vai tiesiskās aizsardzības procesa uzraugošo personu, kā arī regulē disciplinārlietu komisijas darbību, tostarp lēmumu pieņemšanas kārtību.

Disciplināratbildības ieviešana ir daļa no tieslietu ministra Dzintara Rasnača virzītajām reformām maksātspējas jomas uzraudzības stiprināšanai, ko pagājušā gada nogalē atbalstīja Saeima, pieņemot Maksātspējas likuma grozījumus.

Disciplināratbildības ieviešana veicinās administratoru un uzraugošo personu apzinīgumu un atbildību to amata pienākumu izpildē, tādējādi nodrošinot efektīvu un likumīgu tiesiskās aizsardzības procesu, juridiskās personas un fiziskās personas maksātspējas procesu norisi un mērķu sasniegšanu.

Ministru kabineta noteikumi nosaka Maksātspējas administrācijas direktora darbības loku pirms lēmuma pieņemšanas par disciplinārlietas ierosināšanu, pieprasot administratoram vai uzraugošajai personai sniegt rakstveida paskaidrojumus. Pēc paskaidrojumu saņemšanas un izvērtēšanas Maksātspējas administrācijas direktoram jāpieņem lēmums par disciplinārlietas ierosināšanu vai atteikumu to ierosināt. Komisija, izskatot lēmumu par disciplinārlietas ierosināšanu, izvērtē saņemtos lietas materiālus un izlemj jautājumu par disciplinārsoda piemērošanu.

Ar pilnu noteikumu tekstu var iepazīties [Ministru kabineta mājaslapā](#).

Papildu informācija:

2017. gada 6. janvārī stājās spēkā Maksātspējas likuma grozījumi, kas paredz ieviest administratoru un tiesiskās aizsardzības procesa uzraugošo personu disciplināratbildības institūtu un izveidot disciplinārlietu komisiju, kuras mērķis ir nodrošināt maksātspējas administratoru un uzraugošo personu profesionālās darbības kvalitātes kontroli.

MK atbalsta izmaiņas maksātnespējas administratoru profesijas regulējumā

Otrdien, 30. maijā, Ministru kabinets atbalstīja Tieslietu ministrijas un Maksātnespējas administrācijas izstrādātos noteikumus, kas nosaka jaunu maksātnespējas procesa administratoru amatā iecelšanas, atbrīvošanas un eksāmenu organizēšanas kārtību. Noteikumu projekta mērķis ir veicināt to, lai maksātnespējas administratoru amata pienākumus godprātīgi un atbildīgi pildītu kompetenti speciālisti ar labu reputāciju un augstu profesionālo kvalifikāciju. Papildus tiek paredzēts ieviest neitrālu vērtēšanas institūciju – eksaminācijas komisiju, kura nodrošinās procesa pārskatāmību un stingrāku uzraudzību maksātnespējas administratoru vērtēšanā.

☞ *Tieslietu ministrs Dzintars Rasnačs uzsver: "Sekmīgi pabeigts ministrijas īstenotās maksātnespējas politikas reformas pirmais posms – valdībā akceptēts nepieciešamais tiesiskais regulējums Maksātnespējas likumā noteiktās administratoru profesijas reformas īstenošanai praksē. Divu gadu laikā visiem pašreizējiem 303 administratoriem būs pienākums nokārtot kvalifikācijas eksāmenu atbilstoši jaunajām prasībām, tostarp – nevainojama reputācija, kas būs par pamatu gaidītām izmaiņām esošajā sastāvā."*

Valsts ir pārņēmusi administratoru kvalifikācijas kontroles funkciju. Turpmāk visus administratorus pēc eksāmena nokārtošanas ar rīkojumu amatā iecels viņu darbību uzraugošās institūcijas – Maksātnespējas administrācijas – direktors. Turpmākie kvalifikācijas eksāmeni administratoriem būs jākārtoti divos gados. Eksaminācijas un disciplināratbildības ieviešana, kā arī Maksātnespējas administrācijas pilnvaru paplašināšana uzraudzības funkciju veikšanā un administratoru profesionālās kvalifikācijas celšanā nodrošinās viņu profesijas reputācijas atjaunošanu un prestiža celšanu, akcentē tieslietu ministrs.

Administratoru profesijas reforma ir daļa no pērn septembrī Ministru kabinetā atbalstītajām Maksātnespējas politikas attīstības pamatnostādņiem turpmākajiem pieciem gadiem. Šonedēļ Tieslietu ministrija ir pieteikusi izsludināšanai Valsts sekretāru sanāksmē grozījumus Maksātnespējas likumā un Civilprocesa likumā, lai īstenotu maksātnespējas politikas reformas otro posmu.

Papildus iepriekš minētajam, Ministru kabinets atbalstīja noteikumu projektus, kas nosaka maksas pakalpojumu cenrādi par administratoru eksāmenu kārtošanu un amata apliecības izdošanu, kā arī vienotu kārtību, kādā maksātnespējas administratoram turpmāk būs jāuzskaita un jāreģistrē viņa lietvedībā esošie dokumenti.

Ar pilnu noteikumu tekstu var iepazīties [Ministru kabineta mājaslapā](#).

Papildu informācija:

Iepriekš administratoru sertificēšanu veica Latvijas Sertificēto maksātnespējas procesa administratoru asociācija, bet atbilstoši grozījumiem Maksātnespējas likumā, kas stājās spēkā 2017. gada 6. janvārī, administratoru eksaminēšana un kvalifikācijas kontrole nodota Maksātnespējas administrācijas kompetencē.

Izmaiņas tiesiskās aizsardzības procesa un Maksātnespējas administrācijas īstenotās uzraudzības tiesiskajā regulējumā, sākot ar 2017. gada 1. jūliju

Sākot ar 2017. gada 1. jūliju, īstenojot maksātnespējas procesa administratoru uzraudzību atbilstoši jaunajam regulējumam, Maksātnespējas administrācija papildu esošajiem administratoru uzraudzības līdzekļiem veiks pārbaudes maksātnespējas procesa administratoru prakses vietās vai parādnieka – juridiskās personas – atrašanās vietā, lai pārlicinātos par maksātnespējas procesa norises atbilstību normatīvo aktu prasībām. Maksātnespējas administrācijas

direktore Inese Šteina norāda, Maksātnespējas administrācija īstēnos gan plānotas, gan neplānotas pārbaudes atbilstoši iestādes izstrādātajam uzraudzības pasākumu plānam. Vienlaikus uzraudzības pasākumu efektivitātes paaugstināšanai Maksātnespējas administrācija ir veikusi visu maksātnespējas procesa administratoru un procesu riska līmeņa izvērtējumu, kas tiks ņemts vērā uzraudzības pasākumu plānošanā un īstenošanā. Jāatzīmē, ka Maksātnespējas administrācijai ir tiesības ierasties arī tiesiskās aizsardzības procesa uzraugošās personas prakses vietā vai parādnieka – juridiskās personas – atrašanās vietā.

Maksātnespējas administrācijai īstenojot piešķirtās tiesības ierasties uzraugošās personas vai administratora prakses vietā pārbaužu veikšanai, vidējā termiņā un ilgtermiņā tiks sasniegts Pamatnostādnēs ietvertais politikas virziens – administratora profesijā strādā augsti kvalificēti profesionāļi ar amatam atbilstošām zināšanām, prasmēm, un personiskajām īpašībām – sasniegšanu, gan kopumā paaugstinās maksātnespējas procesa efektivitāti.

Vienlaikus, sākot ar 2017. gada 1. jūliju, stājas spēkā Maksātnespējas likuma un Civilprocesa likuma grozījumi, ar kuriem ieviestas izmaiņas tiesiskās aizsardzības procesa regulējumā, ieviešot tiesiskās aizsardzības procesa uzraugošās personas (turpmāk – uzraugošā persona) institūtu un brīvā tirgus principu.

Regulējums attiecībā uz izmaiņām tiesiskās aizsardzības procesā, tajā skaitā par uzraugošās personas noteikšanu, stājas spēkā 2017. gada 1. jūlijā un ir piemērojams tiesiskās aizsardzības procesiem, kas ierosināti pēc 2017. gada 1. jūlija.

Līdz minētā regulējuma spēkā stāšanās brīdim, proti, tiesiskās aizsardzības procesos, kas ierosināti līdz 2017. gada 30. jūnijam, tiesiskās aizsardzība procesā tiesa iecēla maksātnespējas procesa administratoru pēc parādnieka vai Maksātnespējas administrācijas ieteikuma. Savukārt no 2017. gada 1. jūlija tiesiskās aizsardzības procesā tiesa iecels uzraugošo personu pēc kreditoru vairākuma ieteikuma.

Šāds likuma regulējums palielina kreditoru lomu tiesiskās aizsardzības procesā, kā arī paredz iespēju brīvi izvēlēties personu tiesiskās aizsardzības procesa uzraudzības pasākumu veikšanai. Tādējādi tiesiskās aizsardzības procesa norises atbilstību tiesas apstiprinātajam tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānam nodrošinās kreditoru vairākuma izvēlēta un tiesas apstiprinātā uzraugošā persona.

Uzraugošās personas institūta ieviešanas mērķis ir paaugstināt kreditoru uzticību tiesiskās aizsardzības procesam, tādējādi sekmējot tā piemērošanu.

Sākot ar 2017. gada 1. jūliju, īstenojot maksātnespējas procesa administratoru uzraudzību atbilstoši jaunajam regulējumam, Maksātnespējas administrācija papildu esošajiem administratoru uzraudzības līdzekļiem veiks pārbaudes maksātnespējas procesa administratoru prakses vietās vai parādnieka – juridiskās personas – atrašanās vietā, lai pārliecinātos par maksātnespējas procesa norises atbilstību normatīvo aktu prasībām. Maksātnespējas administrācijas direktore Inese Šteina norāda, Maksātnespējas administrācija īstēnos gan plānotas, gan neplānotas pārbaudes atbilstoši iestādes izstrādātajam uzraudzības pasākumu plānam. Vienlaikus uzraudzības pasākumu efektivitātes paaugstināšanai Maksātnespējas administrācija ir veikusi visu maksātnespējas procesa administratoru un procesu riska līmeņa izvērtējumu, kas tiks ņemts vērā uzraudzības pasākumu plānošanā un īstenošanā. Jāatzīmē, ka Maksātnespējas administrācijai ir tiesības ierasties arī tiesiskās aizsardzības procesa uzraugošās personas prakses vietā vai parādnieka – juridiskās personas – atrašanās vietā.

Maksātnespējas administrācijai īstenojot piešķirtās tiesības ierasties uzraugošās personas vai administratora prakses vietā pārbaužu veikšanai, vidējā termiņā un ilgtermiņā tiks sasniegts Pamatnostādnēs ietvertais politikas virziens – administratora profesijā strādā augsti kvalificēti profesionāļi ar amatam atbilstošām zināšanām, prasmēm, un personiskajām īpašībām – sasniegšanu, gan kopumā paaugstinās maksātnespējas procesa efektivitāti.

Vienlaikus, sākot ar 2017. gada 1. jūliju, stājas spēkā Maksātnespējas likuma un Civilprocesa likuma grozījumi, ar kuriem ieviestas izmaiņas tiesiskās aizsardzības procesa regulējumā, ieviešot tiesiskās aizsardzības procesa uzraugošās personas (turpmāk – uzraugošā persona) institūtu un brīvā tirgus principu.

Regulējums attiecībā uz izmaiņām tiesiskās aizsardzības procesā, tajā skaitā par uzraugošās personas noteikšanu, stājas spēkā 2017. gada 1. jūlijā un ir piemērojams tiesiskās aizsardzības procesiem, kas ierosināti pēc 2017. gada 1. jūlija.

Līdz minētā regulējuma spēkā stāšanās brīdim, proti, tiesiskās aizsardzības procesos, kas ierosināti līdz 2017. gada 30. jūnijam, tiesiskās aizsardzība procesā tiesa iecēla maksātnespējas procesa administratoru pēc parādnieka vai Maksātnespējas administrācijas ieteikuma. Savukārt no 2017. gada 1. jūlija tiesiskās aizsardzības procesā tiesa iecels uzraugošo personu pēc kreditoru vairākuma ieteikuma.

Šāds likuma regulējums palielina kreditoru lomu tiesiskās aizsardzības procesā, kā arī paredz iespēju brīvi izvēlēties personu tiesiskās aizsardzības procesa uzraudzības pasākumu veikšanai. Tādējādi tiesiskās aizsardzības procesa norises atbilstību tiesas apstiprinātajam tiesiskās aizsardzības procesa pasākumu plānam nodrošinās kreditoru vairākuma izvēlētā un tiesas apstiprinātā uzraugošā persona.

Uzraugošās personas institūta ieviešanas mērķis ir paaugstināt kreditoru uzticību tiesiskās aizsardzības procesam, tādējādi sekmējot tā piemērošanu.

Administratoriem tiks liegta iespēja nepamatoti atteikties no maksātnespējas procesiem

Otrdien, 14. novembrī, Ministru kabinets atbalstīja Tieslietu ministrijas un Maksātnespējas administrācijas (MNA) izstrādātos grozījumus administratoru izvēles kārtībā, lai samazinātu riskus manipulācijai ar administratora amata pretendentu sarakstu.

Turpmāk paredzēts izslēgt iespēju administratoram atteikties no konkrēta maksātnespējas procesa. Tādējādi Maksātnespējas likumā noteiktajos gadījumos administrators varēs atkāpties no juridiskās personas maksātnespējas procesa vai fiziskās personas maksātnespējas procesa, iesniedzot tiesai pamatotu pieteikumu par objektīviem apstākļiem.

Lai stiprinātu rindas nejaušības principu un sabiedrības uzticību maksātnespējas procesiem kopumā, ar grozījumiem noteikts, ka administratora amata pretendentu saraksts tiks sajaukts biežāk nekā reizi gadā, proti, reizi ceturksnī.

Šobrīd maksātnespējas administratoriem pastāv iespēja atteikties no konkrēta procesa pirms MNA ieteikuma vēstules nosūtīšanas tiesai, tādējādi administratori var veikt saskaņotas darbības, ietekmējot to, kurš administrators tiek ieteikts tiesai konkrētā maksātnespējas procesā. Tāpat pastāvēja iespēja, ka administratori varēja prognozēt rindas virzību, kas kopsakarā ar iespēju atteikties no konkrēta procesa rada risku manipulācijai ar administratora amata pretendentu sarakstu.

Ar noteikumu projekta tekstu iespējams iepazīties [Ministru kabineta mājaslapā](#).

Otrdien, 5. decembrī, Ministru kabinets atbalstīja Tieslietu ministrijas un Maksātnespējas administrācijas izstrādātos grozījumus Maksātnespējas likumā, kas paredz efektīvāku esošo kārtību maksātnespējas procesā saistībā ar kreditoru prasījumu atzišanu.

Likumprojektā ietverti grozījumi kārtībā, kādā izskata strīdus par tiesībām kreditoru prasījumu atzišanas procesā. Turpmāk paredzēts tiesvedību, kurā izskata strīdu par tiesībām un ir izskatāma civilprocesuālā kārtībā, integrēt juridiskās personas maksātnespējas procesa lietā, tādējādi padarot jautājuma izlemšanu efektīvāku. Pašlaik strīdu izšķiršana notiek paralēlās tiesvedībās un praksē ne vienmēr tiek ņemta vērā maksātnespējas procesa lietas ietvaros. Rezultātā varēja rasties situācija, ka potenciālajam kreditoram praktiski nebija izredžu ietekmēt maksātnespējas procesa norisi un paralēlā tiesvedība varēja kļūt tikai formāla.

Likumprojektā iekļautas redakcionāli precizējošas izmaiņas saistībā ar Maksātnespējas administrācijas nosaukuma maiņu (Maksātnespējas kontroles dienests), kā arī ir precizētas normas, kuru piemērošana praksē pašlaik ir nevienveidīga vai arī neatbilda procesa mērķim - turpmāk tiks noteiktas tiesības maksātnespējas procesa administratoram bez maksas saņemt informāciju no tiesas, skaidrāk noteikta pievienotās vērtības nodokļa piemērošana maksātnespējas procesa administratora atbildībai un precīzi noteikta fiziskās personas saistību dzēšanas plāna laikā kreditoriem novirzāmās daļas aprēķināšana.

Tāpat likumprojektā ietvertas normas citu tiesību aktu piemērošanai – Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas par maksātnespējas procedūrām, Saeimā atbalstītā likuma “Par darbinieku aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā” un likumprojekta “Administratīvo pārkāpumu procesa likums”. Vienlaikus paredzēts Valsts policijas administratīvo pārkāpumu izskatīšanas funkciju par maksātnespējas procesa pieteikumu neiesniegšanu nodot Maksātnespējas administrācijai.

Papildus ietvertas izmaiņas saistībā ar Elektronisko maksātnespējas uzraudzības sistēmu, disciplinārlietu izskatīšanu, juridiskās personas maksātnespējas procesa depozīta piemērošanu noteiktos gadījumos arī tiesiskās aizsardzības procesam un jaunu pieeju tā saukto “ģimenes maksātnespējas procesu” depozītiem, kā arī maksātnespējas procesa administratoru atbildības jautājumiem.

Ar likumprojektu iespējams iepazīties [Ministru kabineta mājaslapā](#).

Ministru kabineta 2016. gada 21. septembra rīkojuma Nr. 527 “Par Maksātnespējas politikas attīstības pamatnostādņiem 2016.–2020. gadam un to īstenošanas plānu” 6. punkts noteic [“Tieslietu ministrijai, sākot ar 2017. gadu, līdz kārtējā gada 31. decembrim ievietot Tieslietu ministrijas tīmekļvietnē informāciju par pamatnostādņu un plāna īstenošanu”](#).

Paveiktais/plānotais laika posmā no Maksātnespējas politikas pamatnostādņu 2016.–2020. gadam (turpmāk – pamatnostādnes) un to īstenošanas plāna (turpmāk – plāns) apstiprināšanas 2016. gada 21. septembrī līdz 2017. gada 31. decembrim:

- 1 Pabeigta maksātnespējas procesa administratoru (turpmāk – administrators) profesijas reforma;
- 2 Jauni grozījumu projekti Maksātnespējas likumā un Civilprocesa likumā saistībā ar strīdu izskatīšanu kreditoru prasījumu atzišanas procesā;
- 3 Ir veikts nozīmīgs solis, pārskatot kārtību, kādā arhīvā nodod dokumentus;

- 4 Pārdalīta un stiprināta Valsts policijas un Maksātnešpējas administrācijas kompetence;
- 5 Veikti sabiedrības informēšanas pasākumi par aktualitātēm maksātnešpējas jomā;
- 6 Uzsākta 2018. gadā paredzēto pasākumu izpildes plānošana un attiecīgo jautājumu izpēte.

Pabeigta administratoru profesijas reforma

Administratoru profesijas reformas pirmā stadija tika pabeigta 2016. gada 1. janvārī, kad visus administratorus pielīdzināja valsts amatpersonām.

Savukārt 2016. gada 22. decembrī, Saeimai pieņemot grozījumus Maksātnešpējas likumā, noslēdzās arī otrā stadija, tādējādi pabeidzot administratoru profesijas reformu.

Otrās stadijas ietvaros tika veiktas šādas izmaiņas:

- administratoru līdzšinējā sertifikācija tika aizstāta ar eksamināciju, to nododot atpakaļ valstij, ko veic Eksaminācijas komisija, kas 2 eksāmenos ir eksaminējusi 100 administratorus, no kuriem 84 personas eksāmenu nokārtoja un tika iecelti administratora amatā;
- ir regulēta jaunizveidotās Disciplinārlietu komisijas darbība administratoru un tiesiskās aizsardzības procesa uzraugošo personu (turpmāk – uzraugošā persona) disciplinārlietu izskatīšanai. Disciplinārlietu komisija ir izskatījusi 6 disciplinārlietas, no kurām 4 gadījumos uzlikti disciplinārsodi, bet 2 gadījumos – disciplinārlieta izbeigta, lūdzot Maksātnešpējas administrācijai, lai tā izskaidro personai viņas rīcības nepareizību;
- skaidri definēts administratora un uzraugošās personas pienākums kārtot lietvedību savā prakses vietā;
- Maksātnešpējas administrācijai piešķirtas tiesības ierasties administratora vai uzraugošās personas prakses vietā vai parādnieka – juridiskās personas – atrašanās vietā un veikt pārbaudi. Kopš 2017. gada 1. jūlija Maksātnešpējas administrācija 23 pārbaūžu administratoru prakses vietā ietvaros ir pārbaudījusi 32 maksātnešpējas procesus;
- Maksātnešpējas administrācijas direktors ieceļ administratoru amatā, atbrīvo, atceļ, atstādina no tā un aptur administratora amata darbību. 2017. gada laikā, kopš piemērojama jaunā kārtība, 8 administratoru amata darbība ir apturēta, 6 administratori atstādināti, bet 49 administratoru sertifikātu darbība izbeigta.

Jauni grozījumu projekti Maksātnešpējas likumā un Civilprocesa likumā saistībā ar strīdu izskatīšanu kreditoru prasījumu atzīšanas procesā

Saeimā ir iesniegti jauni likumprojekti grozījumiem Maksātnešpējas likumā un Civilprocesa likumā, kas paredz vairākus jauninājumus vai precizējumus, tomēr galvenokārt tie attiecas uz strīdu izskatīšanu kreditoru prasījumu atzīšanas procesā.

Ar grozījumiem paredzēts integrēt juridiskās personas maksātnešpējas procesa lietā jau esošo kārtību, kad strīdus izskata ārpus attiecīgās lietas, ja vien lieta ir izskatāma civilprocesuālā kārtībā, kā arī paredzēta pagaidu aizsardzības iespēja potenciālajam kreditoram vai kreditoru kopumam.

Ar piedāvāto risinājumu sagaidāms, ka maksātnešpējas procesā tiek iesaistīti tie kreditori, kuru prasījumu neatzīšana vai atzīšana daļēji, iespējams, bija nepamatota. Tāpat grozījumi paredz liegt iespēju ietekmēt procesa norisi tiem kreditoriem, kuru prasījumi, iespējams, ir atzīti nepamatoti (iespējamie fiktīvie kreditori).

Regulējums sākotnēji ir paredzēts tikai juridiskās personas maksātnešpējas procesa lietām.

Ir veikts nozīmīgs solis, pārskatot kārtību, kādā arhīvā nodod dokumentus

Kultūras ministrija kopā ar Latvijas Nacionālo arhīvu ir izstrādājusi grozījumus Arhīvu likumā, kas paredz deleģēt Ministru kabinetam tiesības noteikt personāla dokumentu glabāšanas termiņus. Tāpat ar izstrādātajiem grozījumiem likumā "Par grāmatvedību" paredzēts izslēgt no arhīvā nododamo dokumentu skaita dokumentus (kuri radīti no 1999. gada 1. janvāra) par aprēķināto mēnešalgu.

Attiecīgi ar veiktajiem grozījumiem samazināsies arhīvā nododamo dokumentu skaits un tādējādi arī izmaksas.

Pārdalīta un stiprināta Valsts policijas un Maksātnespējas administrācijas kompetence

Ar grozījumiem Krimināllikumā ir pārskatīts tā 215. un 215.¹ pantā līdz šim ietvertu darbību uzskaitījums maksātnespējas jomā, par ko personu var saukt pie kriminālatbildības. Grozījumu izstrādes gaitā konstatēts, ka daļa no šīm darbībām nesasniedz tādu kaitīguma pakāpi, lai par to būtu jāpiemēro kriminālatbildība.

Tādējādi rīcība, kura vairs neatbilst Krimināllikuma 215. un 215.¹ pantā noteiktajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, būs izvērtējama administratīvo pārkāpumu lietu ietvaros, kas nodrošinās arī efektīvāku situācijas izvērtēšanu ar mazāku resursu patēriņu.

Turklāt 2016. gada nogalē Valsts policijas Galvenajā kriminālpolicijas pārvaldē tika veikta reorganizācija nolūkā paaugstināt kapacitāti noziedzīgu nodarījumu apkarošanā kopumā, kā arī izmeklēšanas darbā, tai skaitā ekonomisko noziegumu jomā, kas ietver arī maksātnespējas jomā izdarītos noziedzīgos nodarījumus.

Krimināllietas, kuras ierosinātas par maksātnespējas procesa administratoru, iespējams, noziedzīgajām darbībām, saskaņā ar Valsts policijas un Ģenerālprokuratūras vienošanos ir noteiktas par prioritārām pirmstiesas izmeklēšanas jomā.

Tāpat 2017. gada laikā stiprināta Valsts policijas sadarbība ar citām institūcijām un organizācijām, kā arī Maksātnespējas administrācija ir rīkojusi apmācības Valsts policijas un prokuratūras amatpersonām divās daļās (teorija un prakse) par maksātnespējas jomas regulējumu un aktualitātēm.

Veikti sabiedrības informēšanas pasākumi par aktualitātēm maksātnespējas jomā

Tieslietu ministrijas un Maksātnespējas administrācijas tīmekļa vietnēs un sociālo tīklu kontos regulāri tiek publicēta informācija, kurā sabiedrību informē gan par neseniem notikumiem jomā, gan sniedz skaidrojošu informāciju par maksātnespējas jomu regulējošo normu saturu un piemērošanu.

Uzsākta 2018. gadā paredzēto pasākumu izpildes plānošana un attiecīgo jautājumu izpēte

Vairāki pasākumi, kuru izpilde ir uzsākta 2016. gada nogalē un 2017. gadā, turpināsies arī 2018. gadā. Tāpat 2018. gadā tiks uzsākta vairāku jaunu pasākumu izpilde, piemēram, regulējuma pilnveidošana par saimnieciskās darbības turpināšanu maksātnespējas procesa ietvaros, kā arī uzņēmuma kā mantas kopuma pārdošanu.

Turklāt atbilstoši Ministru kabineta 2016. gada 21. septembra rīkojuma Nr. 527 "Par Maksātnespējas politikas attīstības pamatnostādņiem 2016.–2020. gadam un to īstenošanas plānu" 5. punktam līdz 2018. gada 1. decembrim Ministru kabinetā ir iesniedzams pamatnostādņu un plāna īstenošanas starpposma novērtējums par laikposmu no 2016. gada līdz 2017. gadam. Starpposma novērtējumā papildus tiks ņemts vērā novērtējums, ko līdz 2018. gada beigām sniegs Starptautiskais Valūtas fonds tieslietu sistēmas novērtējuma ietvaros.

<https://www.tm.gov.lv/lv/2017-gads>